

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนตุลาคม 2562
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับประเทศออสเตรเลีย

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยมายังออสเตรเลีย (ล้านบาท)

รายการ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)				% การเปลี่ยนแปลง	
	ก.ย. 2561	ก.ย. 2562	ม.ค.-ก.ย. 2561	ม.ค.-ก.ย. 2562	ก.ย. 61/62	ม.ค.-ก.ย. 61/62
1. ผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ	744.52	680.25	4771.79	5164.10	-8.63	8.22
2. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	62.17	102.45	1129.65	1052.22	64.80	-6.85
3. กุ้งแช่เย็น/แช่แข็ง	197.40	113.34	1228.88	782.10	-42.58	-36.36
4. อาหารสัตว์	240.65	250.50	1850.87	2103.96	4.09	13.67
5. ข้าว	137.81	182.43	1480.45	1584.90	32.38	7.06
6. ผลไม้สด	9.52	10.38	93.50	121.38	9.09	29.81
7. ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	3.60	0.64	9.06	6.88	-82.13	-24.02
8. สินค้าเกษตรอื่นๆ	1083.64	1051.34	10413.43	9570.58	-2.98	-8.09
รวมสินค้าเกษตรทั้งหมด	2479.30	2391.33	20977.63	20386.12	-3.55	-2.82

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

- สินค้าเกษตรและอาหารกลุ่มที่ออสเตรเลียนำเข้าจากไทยสูงสุดคือ กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ โดยในช่วง ม.ค.-ก.ย. 2562 มีมูลค่าการนำเข้ารวมกัน 5,164 ล้านบาท มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2561 ร้อยละ 8.22 สินค้าเกษตรกลุ่มผลไม้สด อาหารสัตว์ และข้าว มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นในช่วง ม.ค.-ก.ย. ของปี 2562 ร้อยละ 29.81, 13.67 และ 7.06 ตามลำดับ ภาพรวมมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดจากไทยมายังออสเตรเลียนั้นมีมูลค่าลดลง 591 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.82 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า
- ในเดือนกันยายน 2562 กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด มูลค่า 680.25 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.63 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า สินค้ากลุ่มปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง ข้าว และผลไม้สด มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.80, 32.38 และ 9.09 ตามลำดับ ภาพรวมมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดจากไทยมายังออสเตรเลียมีมูลค่าลดลง 87.97 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 3.55 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

3.1 ในเดือนตุลาคม มีสินค้าไทยถูกปฏิเสธการนำเข้าจำนวน 1 รายการ ได้แก่

สินค้าใบเตยแช่แข็ง (Frozen Pandan Leaf) ถูกตรวจพบสาร *Difenoconazole* ในปริมาณ 0.054 mg/kg โดยใน FSC 1.4.2 Agvet chemicals, Schedule 20 Maximum residue limits ได้กำหนดให้ตรวจพบสารดังกล่าวในปริมาณไม่เกิน ๐.๐๒ mg/kg

3.2 สินค้าไม้ตัดดอกและใบไม้ประดับ กระทรวงเกษตรออสเตรเลีย มีหนังสือลงวันที่ 30 ตุลาคม 2562 แจ้งการตรวจพบแมลงศัตรูพืชในสินค้าไม้ตัดดอกและใบไม้ประดับจากประเทศไทยระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกันยายน 2562 นับตั้งแต่มีการบังคับใช้เงื่อนไขใหม่ในการนำเข้าไม้ตัดดอกและใบไม้ประดับเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2561 เป็นต้นมา โดยในเดือนสิงหาคม 2562 มีการตรวจพบแมลงศัตรูพืชจำนวน 4 รุ่น จากการนำเข้าทั้งหมด 26 รุ่น หรือเฉลี่ยร้อยละ 15 และในเดือนกันยายน 2562 มีการตรวจพบแมลงศัตรูพืชจำนวน 3 รุ่น จากการนำเข้าทั้งหมด 27 รุ่น หรือเฉลี่ยร้อยละ 11 ในภาพรวมตั้งแต่เดือนมีนาคม 2561 – กันยายน 2562 มีการตรวจพบแมลงศัตรูพืชจำนวน 64 รุ่น จากการนำเข้าทั้งหมด 603 รุ่น หรือเฉลี่ยร้อยละ 11 ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรออสเตรเลียแจ้งว่าตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2562 เป็นต้นไป จะมีการยกเลิกวิธีการบำบัดแมลงศัตรูพืชโดยการรับรองทั้งระบบ (System approach) สำหรับประเทศที่มีอัตราสินค้าฯ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในเกณฑ์ที่สูง สำหรับประเทศไทยได้รับการรายงานว่าการตรวจพบสินค้าฯ ที่ไม่สอดคล้องตามเงื่อนไขการนำเข้าในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11 จึงยังไม่มีแผนที่จะเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการนำเข้าสินค้าไม้ตัดดอกและใบไม้ประดับจากประเทศไทย

3.3 ข้อคิดเห็น/แนวทางการแก้ไขปัญหา

จากสถิติการปฏิเสธสินค้าพบว่า สินค้าเกษตรของไทยประสบปัญหาถูกปฏิเสธเนื่องจากถูกตรวจพบสารกำจัดศัตรูพืชและสารปฏิชีวนะตกค้าง ทั้งชนิดที่ห้ามใช้หรืออนุญาตให้ใช้ได้แต่มีพบว่ามีเกินมาตรฐาน จำเป็นต้องดำเนินการมาตรการเข้มงวด โดยเฉพาะกับผู้ที่ถูกปฏิเสธสินค้าบ่อยครั้ง เช่น กำหนดให้ต้องวิเคราะห์สารตกค้างก่อนการส่งออกทุกครั้ง เป็นต้น

3.4 ใบบรรองสุขภาพในการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งจากประเทศไทย ส่วนงานอาหารนำเข้า (Imported Food Section)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งว่าใบบรรองสุขภาพในการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งจากประเทศไทยที่กรมประมงออกให้กับสินค้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งที่บริษัทไทยยูเนียน โพรเซส โปรดัคส์ ส่งออกไปยังออสเตรเลีย ถูกปฏิเสธ เพราะชื่อใบบรรองฯ ไม่ตรงกับชื่อที่กำหนดไว้ในระเบียบ foreign government certification arrangements under the Imported Food Control Act

- สบข. แคนเบอร์รา ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง พร้อมทั้งส่งเอกสารใบบรรองสุขภาพฉบับที่ฝ่ายออสเตรเลียให้การรับรองว่าถูกต้องเพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงสนับสนุนว่าใบบรรองสุขภาพที่ออกโดยกรมประมงเป็นฉบับที่ถูกต้อง จนในที่สุดสามารถเคลียร์ปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงไปได้

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์

- สถานการณ์การติดเชื้อแบคทีเรีย *Mycoplasma bovis* ในฝูงโคนิวซีแลนด์ นับตั้งแต่วันที่พบการระบาดของเชื้อเป็นครั้งแรกจนถึงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 พบฟาร์มติดเชื้อทั้งสิ้น 201 ฟาร์ม แบ่งเป็นฟาร์มโคนม 42 ฟาร์ม ฟาร์มโคนเนื้อ 110 ฟาร์ม และฟาร์มอื่นๆ 49 ฟาร์ม ตั้งอยู่ในเกาะเหนือ 46 ฟาร์ม และเกาะใต้ 155 ฟาร์ม ในจำนวนฟาร์มติดเชื้อทั้งสิ้น 201 ฟาร์ม มีจำนวนฟาร์มที่ถูกจำกัดการเคลื่อนย้ายและรอกการทำให้ปลอดเชื้อทั้งสิ้น 15 ฟาร์ม และมีฟาร์มที่ได้รับการยกเลิกการควบคุมแล้วโดยผ่านการตรวจสอบว่าปลอดเชื้อและได้เคลื่อนย้ายโคสู่ฟาร์มในฤดูกาลเพาะเลี้ยงใหม่ จำนวน 186 ฟาร์ม ในช่วงเวลาดังกล่าว มีการฆ่าโคที่ได้รับการติดเชื้อไปแล้วรวม 119,054 ตัว มีการตรวจวิเคราะห์ 1,020,534 ครั้ง มีการจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรแล้วทั้งสิ้นรวม 105.5 ล้านเหรียญนิวซีแลนด์ (ประมาณ 1,999.91 ล้านบาท) อนึ่ง นิวซีแลนด์ตรวจพบการระบาดของเชื้อ *M. bovis* ในประเทศเป็นครั้งแรกเมื่อเดือน ก.ค. 60 และตัดสินใจดำเนินการกำจัดเชื้อแบคทีเรียเมื่อเดือนพฤษภาคม 2561
- สถานิติบัญญัติแห่งออสเตรเลียแคว้นคิทธิทอเรีย (Australian Capital Territory: ACT) มีมติอนุมัติร่างแก้ไขกฎหมาย The Drugs of Dependence (Personal Cannabis Use) Amendment Bill อนุญาตให้บุคคลที่มีอายุมากกว่า 18 ปีบริบูรณ์สามารถปลูกและครอบครองกัญชาเพื่อใช้ประโยชน์ส่วนบุคคลได้ภายใน ACT โดยจะมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายในวันที่ 31 มกราคม 2563 ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าวจะทำให้ผู้ที่มิถิ่มีพำนักรอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวสามารถครอบครองกัญชาได้ไม่เกิน 50 กรัม (1.76 ออนซ์) คิดเป็นน้ำหนักกัญชาแห้ง หรือ 150 กรัม คิดเป็นน้ำหนักกัญชาสด และสามารถปลูกต้นกัญชาได้จำนวน 2 ต้นต่อคน แต่ไม่เกิน 4 ต้นต่อครัวเรือน โดยต้องไม่ปลูกในที่สาธารณะและเยาวชนต้องไม่สามารถเข้าถึงได้ ซึ่งก่อนหน้านี้กฎหมายของ ACT กำหนดว่าหากพบการปลูกกัญชาไม่เกิน 2 ต้น หรือครอบครองกัญชาไม่เกิน 50 กรัม ถือว่ามีความผิดตามกฎหมายและถูกปรับไม่เกิน 160 เหรียญออสเตรเลีย แต่หากครอบครองเกินกว่า 50 กรัม อาจมีโทษปรับไม่เกิน 8,000 เหรียญออสเตรเลีย หรือ จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ข้อมูลจากรัฐบาลออสเตรเลียเปิดเผยว่ากัญชาได้ถูกใช้เป็นสารเสพติดอย่างแพร่หลาย ในปี 2560 – 2561 มีการจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับกัญชามากกว่า 72,000 ครั้ง และร้อยละ 92 เป็นการเสพส่วนบุคคล

5. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- ในวันที่ 10 ตุลาคม 2562 สบข. แคนเบอร์รา ประชุมหารือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำโดย Mr. Peter Creaser, Assistant Secretary of Biosecurity Plant Division ณ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา